

Werkdruk en planlast verminderen... Het leeft onder de schoolteams. Eindeloos plannen, registreren, rapporteren, ellenlange vergaderingen en een toenemend aantal verwachtingen en opdrachten die door de maatschappij op het bord van het onderwijspersoneel worden gelegd, maken de werkdruk te hoog. En dat weegt op de aantrekkelijkheid van het beroep.

Werkdruk stevig aanpakken

Lerarentekort dreigt

Tegen 2010 dient zich een tekort aan leraren aan. Dat is zeker het geval voor het kleuteronderwijs. In bepaalde regio's is het nu al bijzonder moeilijk om vacatures in te vullen.

De beste manier om het dreigend lerarentekort tegen te gaan, is het beroep aantrekkelijker maken, zowel in het begin, tijdens als op het einde van de loopbaan. Daarvoor moet zeker de werkdruk verminderd worden.

Maar initiatieven inzake werkdrukvermindering volstaan niet. Personeelsleden moeten meer betrokken worden bij het beleid van de school, zij moeten een degelijke bezoldiging ontvangen en de jongeren moeten vlugger meer werkzekerheid krijgen.

Kortom: er moet veel meer aandacht geschonken worden aan het welbevinden van het onderwijspersoneel.

De onderwijsminister moet meer begaan zijn met de problematiek van het lerarentekort. Een resem maatregelen dringt zich op. Om die maatregelen met succes door te voeren, zijn voldoende financiële middelen nodig.

Cao 6: een engagement

In cao 6 stonden voor het basisonderwijs planlast en werkdruk bovenaan. Dat werd als volgt verwoord: "Samen met de vakbonden zal de overheid een protocol afsluiten met de inrichtende machten en de koepels, waarin afspraken worden vastgelegd over niet-lesgebonden opdrachten die aan scholen en leerkrachten van het basisonderwijs kunnen opgelegd worden door de overheid, de administratie, de inspectie, de koepels, de begeleidingsdiensten, de schoolbesturen en directeurs en de scholengroepen van het gemeenschapsonderwijs. De eerste resultaten van dit overleg moeten zichtbaar zijn op 1 september 2001."

Eén concrete maatregel werd voor de onderwijzers opgenomen: de maximumprestaties werden met één lesuur verminderd. Iets gelijkaardigs was al gebeurd voor de kleuteronderwijzers. Andere personeelsgroepen bleven op hun honger zitten. Ook in de volgende cao's voor het onderwijs kwamen, als antwoord op de eisen van de vakbonden, werkdruk en planlast duidelijk aan bod.

Veel factoren

Een veelheid aan factoren veroorzaakt die hoge werkdruk. De planlast (waarmee in hoofdzaak

de 'papierberg' wordt bedoeld) is er een van. Leerkrachten geven zelf ook andere oorzaken aan: de verzwarende van de opdracht door de groeiende eisen die ouders, maatschappij, onderwijsinstanties, schoolbestuur... stellen, het gebrek aan omkadering, het ontbreken van voldoende ruimte, de gebrekkige schoolinfrastructuur, het ontbreken van voldoende functionele schooluitrusting, het falend personeelsbeleid, het ontbreken van echte inspraak, onvoldoende teamwerk... Het samengaan van die verschillende factoren versterkt het negatief effect op de werkdruk aanzienlijk.

Nood aan ondersteuning

Een veel ruimer en krachtiger zorgbeleid, waarbij vooral de leerkrachten zich beter ondersteund voelen, zal leiden tot werkdrukverlaging. Werkdruk en werklast worden door leerkrachten immers het zwaarste bevonden wanneer ze ontstaan door handelingsverlegenheid. De gedachte geen effectief antwoord te kunnen geven op een onderwijsbehoefte van een kind, is zelfs voor de meest enthousiaste leerkracht ondraaglijk. De werkdruk ontstaat door een gevoel van 'handen tekort' en omwille van het niet kennen van bepaalde methodieken of strategieën om de leerlingen te helpen (Katrijn Ballet in Basis nr. 9 van 6 mei 2006). Extra hulp in de klas is daarop een antwoord. Ook de mogelijkheid om bepaalde kinderen tijdelijk uit de klas te halen, zal de spanning doen verminderen. Als de leerkracht in zijn klas ondersteuning krijgt van iemand die deskundig is, zal hij zijn vaak zware opdracht gemakkelijker aankunnen.

Ten koste van de tijd voor de klas

Meedenken over het schoolbeleid en deelnemen aan allerlei werkgroepen zijn goede initiatieven maar nemen veel tijd in beslag.

Leerlingen die extra zorg nodig hebben, krijgen die zorg niet omdat daarvoor de tijd ontbreekt. Elke leerkracht heeft er problemen mee wanneer een kind omwille van tijdsgebrek, gebrek aan ondersteuning... niet kan geholpen worden. Differentiëren en individualiseren, hoe nuttig ook, sloppen ook enorm veel voorbereidingstijd op.

Onderwijsbeleid: meer continuïteit aub

Het is een oud zeer. De vernieuwingen die door de opeenvolgende onderwijsministers worden doorgevoerd, komen in een veel te snel tempo

op de scholen af en houden weinig of geen rekening met de echte deskundigen, met name de leraren die elke dag uitvoering geven aan dat beleid.

Met de draagkracht van school en leerkrachten moet terdege rekening worden gehouden. Dat beleid moet zorgvuldig omgaan met het invoeren van vernieuwingen en school en leerkrachten toerusten met alle middelen (financieel, mankracht, ondersteuning) om gedragen vernieuwingen te implementeren.

Weinig resultaten

Ondanks dat onder meer SERV-onderzoek heeft aangetoond dat voor het onderwijspersoneel stress in grote mate wordt veroorzaakt door te hoge werkdruk en dat die werkdruk ook oorzaak is van veel frustratie, is de balans na pakweg 7 jaar niet zo rooskleurig. Onderwijspersoneel gaat vaak gebukt onder een hoge emotionele belasting. Onder meer daarom komt burn-out in het onderwijs frequenter en in hogere mate voor dan in andere sectoren.

Een uitdaging

Op elk beleidsniveau moet aandacht uitgaan naar de werkdruk. Van minister tot schooldirecteur moet iedereen die dat kan, bijdragen aan een drastische vermindering van de werkdruk. Niet alleen worden de kinderen daar beter van, want hun leerkrachten zullen meer aandacht aan hen kunnen besteden, maar ook de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep vergroot daardoor. Met het dreigend lerarentekort voor ogen is dat een pluspunt.

Romain Maes
algemeen secretaris

In 2007 voerde de Vlaamse regering een jobkorting in: een forfaitaire belastingvermindering voor werkenden met een laag inkomen, op voorwaarde dat ze in het Vlaams gewest wonen. Vanaf 2009 wordt die korting verhoogd en uitgebreid tot alle werkenden: 300 euro voor lagere inkomens en 250 euro voor de andere. Ze wordt om electorale redenen in één keer verrekend via de bedrijfsvoorheffing van februari 2009.

Jobkorting, ja, maar...

Drie voorwaarden

Iedereen die gemeentebelasting betaalt in het Vlaamse gewest en dit jaar een activiteitsinkomen heeft van minstens 5.500 euro, heeft recht op de belastingkorting.

250 of 300 euro per werkende

Voor alle rechthebbenden gelden twee mogelijkheden:

- 300 euro nettobelastingkorting bij een activiteitsinkomen van 5.500 tot 22.000 euro in 2009;
  - 250 euro nettobelastingkorting bij een activiteitsinkomen van meer dan 22.000 euro in 2009.
- Voor de meeste rechthebbenden is dat in februari 2009. Voor 2009 wordt de persoonlijke belastingkorting in principe automatisch verrekend in februari. Andere rechthebbende personen krijgen de belastingkorting bij de verrekening van het aanslagjaar 2010. De Vlaamse overheid trekt daarvoor in totaal 710 miljoen euro uit.

Automatisch en in één keer

De directe belastingkorting van de Vlaamse overheid wordt automatisch verrekend via de bedrijfsvoorheffing die de werkgever van het loon afhoudt.

Verrekening saldo in maart en april

De korting voor het aanslagjaar 2010 (inkomsten in 2009) wordt in principe in één keer verrekend bij uw loon februari 2009.

Die verrekening bij het loon van februari is verplicht. Als u onvoldoende bedrijfsvoorheffing betaalt in de maand februari, mag uw werkgever het saldo van de Vlaamse vermindering verder verrekenen in de bedrijfsvoorheffing voor de maanden maart en april. Alleen het saldo van de korting van februari mag tijdens de twee volgende maanden worden doorgerekend.

Aanslagbiljet 2010

Wanneer u de korting niet bij de bedrijfsvoorheffing in februari hebt verkregen, zal het belastingsvoordeel van 250 of 300 euro waarop u recht hebt, worden verrekend bij het aanslagbiljet 2010.

Kritiek verantwoord

Het Vlaams ACV laakte reeds eerder de uitsluiting van niet-actieven. Het is niet de aangewezen maatregel op een ogenblik dat de koopkracht moet worden ondersteund in het kader van de economische crisis. De maatregel strookt niet met de keuze van de sociale partners om via de welvaartsvastheid en het relanceplan ook de inkomens van de niet-actieven te ondersteunen. De eerste slachtoffers van de financiële crisis worden van deze maatregel uitgesloten. Op haar website kondigde de Vlaamse regering aan: "De werkende Vlaming verdient méér!". Maar ook een deel van de werkenden ziet de korting aan de neus voorbijgaan. Terwijl vroeger de verrekening van de jobkorting maandelijks gebeurde, besliste de Vlaamse regering dat ze vanaf 2009 in de maand februari zal worden toegekend.

De jobkorting wordt toegekend via de bedrijfsvoorheffing aan werknemers met een maandloon van minstens 581,67 euro bruto in februari.

Pijnlijke gevolgen:

- wie in die maand enkele weken economisch werkloos is, verliest de jobkorting, dus 250 of 300 euro straf door het feit dat de werkgever tijdelijk werkloos stelde;
- wie in de maand enkele weken terugvalt op een ziekte-uitkering van het ziekenfonds: de werknemer wordt ook bestraft met 250 of 300 euro. Dit is overigens een overtreding van het verbod op discriminatie wegens gezondheidstoestand;
- wie in die maand in moederschaprust met vervangingsinkomen is, verliest ook die 250 of 300 euro.
- wie een wachtgeld krijgt voor terbeschikkingstelling geniet niet van de korting.

Sommigen zullen die korting via hun belastingaangifte toch krijgen, maar dan twee jaar later. Een schrale troost voor deze financieel zwakkere groepen die de steun net nu goed kunnen gebruiken.

Het Vlaams ACV eist dat tijdelijk werklozen naast het loonverlies geen tweede keer gestraft worden, dat schorsingen van het arbeidscontract in februari niet kunnen leiden tot een verlies van de jobkorting, dat de Vlaamse regering ook inspanningen levert voor de verhoging van de koopkracht van de niet-actieven.

R. Maes

De korting voor het aanslagjaar 2008

Activiteitsinkomen	Korting
Minder dan € 5.500	€ 0
€ 5.500 tot € 21.000	€ 125
€ 21.000 tot € 22.250	€ 125 - [(activiteitsinkomen - € 21.000) x 10%]
€ 22.250 of meer	€ 0

Een voorbeeld: bedraagt uw activiteitsinkomen € 21.500, dan is uw korting: € 125 - [(21.500 - 21.000) x 10 %] = € 75.

De korting voor het aanslagjaar 2009

Activiteitsinkomen	Korting
Minder dan € 5.500	€ 0
€ 5.500 tot € 21.000	€ 200
€ 21.000 tot € 23.000	€ 200 - [(activiteitsinkomen - € 21.000) x 10%]
€ 23.000 of meer	€ 0

De korting voor het aanslagjaar 2010

Activiteitsinkomen	Korting
Minder dan € 5.500	€ 0
€ 5.500 tot € 22.000	€ 300
€ 22.000 of meer	€ 250

Enkele aandachtspunten

- De bedragen van de korting en de grensbedragen van de activiteitsinkomsten worden voorlopig niet geïndexeerd.
- Gehuwden en wettelijk samenwonenden genieten elk van de korting als ze aan alle voorwaarden voldoen.
- Om van de korting te genieten, moet voldaan zijn aan de voorwaarden. De korting wordt dan automatisch in mindering gebracht van de verschuldigde personenbelasting.
- De korting voor het aanslagjaar 2010 (inkomsten in 2009) wordt in één keer verrekend bij het loon van februari 2009. Dat betekent dat de korting op het loonbriefje van februari 2009 terug te vinden is. De verrekening bij de bedrijfsvoorheffing in februari is een verplichting voor de werkgever. Betaalt u onvoldoende bedrijfsvoorheffing in de maand februari, dan mag uw werkgever het saldo van de Vlaamse vermindering facultatief verrekenen in de bedrijfsvoorheffing in de maanden maart of april. Alleen het saldo van die korting van februari mag over de twee volgende maanden worden doorgerekend. Wenst uw werkgever geen gebruik te maken van deze facultatieve verrekening, dan wordt het saldo verrekend via het aanslagbiljet van 2010.